

Diseinua
Espazioaren pertzepzio psikologikoa.
Espazioen diseinu inklusiboa.
F. Jarrerazkoak.
Diseinuaren esparruei lotutako lanbideak.
Pentsamendu kritikoa.
Errorea hobetzeko modu gisa.
Zorroztasuna lanak egitean eta/edo egikaritzean. Doitasuna, argitasuna eta garbitasuna lanetan eta jardueretan.
Ingurumen-iraunkortasuna.
Jarrera etikoa jabetza intelektualaren aurrean, erabilera arduratsuak.

IKUS-ENTZUNEZKO KULTURA

Ikus-entzunezko Kultura jakintzagaiak tresna eraginkorrak eta nahikoak ematen dizkie ikasleei, bide anitzetatik jasotzen duten ikus-entzunezko informazioa egokiro eta era kritikoan prozesatzeko. Adierazpen artistiko garaikidearen bidez zein gure aldiaren ezaugarri nagusia den komunikazio mediatikoaren bidez. Ikus-entzunezko Kultura jakintzagaiak, halaber, ikus-entzunezko ekoizpenak egin ahal izateko prestatu nahi ditu ikasleak, beren burua adierazteko zein aurretik zehazturiko hartzaile batzuei zuzendua. Hori guztia, kooperazio-laneko esperientzia konplexu baten baitan. Horrek, ondorioz, prozesu kognitibo, kultural, emozional eta afektibo ezberdinak abiaraztea eskatzen du. Bai eta ikasleen pentsamendu divergente eta sortzailea bultzatzea ere, beren identitate pertsonal eta kulturalaren aberastea ahalbidetuz honela.

Jakintzagaiak funtsezko kompetentziak barneratzeari dagokienez egiten duen ekarpenari buruz adierazi beharra dago horien guztien garapena sustatzen duela intentsitate txikiago edo handiagoarekin, bere izaera anitz eta integratzailearen eskutik, ikaste holistikoa eta kompetentziala ahalbidetzen baitu. Hasteko, Hizkuntza-komunikaziorako kompetentzia eta Kompetentzia eleaniztuna beti egongo dira presente, ikus-entzunezko kultura lengoia unibertsala baita. Era berean, jakintzagaiak Kontzientzia eta Adierazpide Kulturaletarako kompetentzia osotasunean garatzen du, ikus-entzunezko praktikaren bitartez esperientzia propioak eta ikasleek esperientziatu dituzten emozioak transmititzen baititu. Halaber, tresna digitalak, ikusizko eta ikus-entzunezko sorkuntzak ekoizteko tresna eraginkorrak izateaz gain, kompetentzia digitalaren garapena sustatzen dute ere modu kritiko, seguru eta arduratsuan, pribatutasuna eta iraunkortasuna errespetatuz.

STEM kompetentziak ondoko kontzeptuak biltzen ditu, besteren artean: ingurune naturala eta soziala ulertzea eta azaltzea jakintza eta metodologia zehatz batzuk erabiliz, behaketa eta esperientziaz barne. Horren guztiaren helburua da galderak planteatzea eta probak oinarri dituzten ondorioak ateratzea mundu naturala eta testuinguru soziala interpretatu eta eraldatu ahal izateko, sorkuntza artistikoak berezko duen ariketa bat.

Kompetentzia pertsonala, soziala eta ikasten ikastekoa delakoari dagokionez, sorkuntza-prozesuan zehar ondokoa ikasiko dute: beren erabakien gaineko erantzukizuna hartzen; akatsa ikaste gisa ikusten; bestean iritzia aintzat hartzen, beren konpromiso-zentzua eta kooperazioan lan egiteko gaitasuna handituz; pentsamendu kritikoa izaten; eta berrikuntzari garrantzia ematen. Halaber, jakintzagaiaren sorkuntza-prozesu orok eta bere garapenak ikasleen ekimenaren zentzua eta ekintzailatza espiritua indartzen laguntzen dute.

Aldi berean, jakintzagaiak kode etikoen garrantzia nabarmenduko du, ikasleak etorkizuneko hiritar gisara ere hezteko helburuarekin. Honekin batera, ikasleak ikusle bilakatzen dira: besteon ekoizpenen ikusle eta, halaber, beren ekoizpenenak ere. Horrek beren heziketa integralean lagunduko du beren

umiltasuna, heldutasun emozional, pertsonal eta akademikoa, autokonfiantza eta sozializazioa garatuz; finean, beren adimen emozionala garatuz. Ondokoak landuko dira ere: proiektu iraunkorren sorkuntza, elektrizitate-kontsumo arduratsua eta laneko segurtasuna, ikasleen heziketa globala eta ingurumen hezkuntza sustatuz honela.

Jakintzagaiaren egiturari dagokionez, sei konpetentzia espezifikoa zehaztu dira. Azken hauek, arlo honek sustatzen dituen konpetentzia-ikasteak dira. Lehen biak ikasleen ikusle-rolari lotuta daude. Aldi eta gizarte ezberdinetako ikus-entzunezko ekoizpenen ezagutza, ulertzea eta analisia bultzatzen dute, genero ikuspegitik eta aniztasun kulturaletik. Honela, ikus-entzunezko ondare globala ezagutu eta barnerratu dute; pentsamendu dibergentea garatuko dute; eta adierazpen-askatasuna, diskurtso kritikoa errespetatu eta erabilitako lengoaiak bere egingo dituzte, beren diskurtso propioa aurrerago garatu ahal izateko.

Hurrengo konpetentziak ikasleen egile-rolari lotuta daude, sorkuntza (bakarka zein taldean) adierazteko erabiltzeko aukera lantzen dute. Horretarako, norbere burua ezagutu eta besteak ulertu behar dira. Ikus-entzunezko tekniken eta bitartekoen plangintza, ezagutza eta aplikazioa, bai eta kooperazio-lanaren garrantzia. Azken konpetentzia espezifikoa ikus-entzunezko ekoizpenaren hedatzeari eta ekoizpen-prozesuaren zein azken emaitzaren ebaluazioari lotua dago.

Konpetentzia espezifikoen eskuratzeko, planteaturiko ebaluazio irizpideak erabiliko dira. Hauek, konpetentzia horren eskakizun-maila markatzen dute.

Oinarritzko jakintzak sei bloketan banatzen dira: A-Orokorrak. B-Irudia. C-Argazkigintzaren eta ikus-entzunezkoaren historia: Daguerretik errealitate birtualera. Balioztatze estetikoa eta analisi formala. D-Argazki-irudiaren osagai formalak eta ikus-entzunezko lengoaia. Irudi finkoaren eta mugimenduzko irudiaren adierazpide-gaitasuna. E-Ikus-entzunezko adierazpide eta narratiba. F-Ikus-entzunezko ekoizpena. Teknikak eta prozedurak.

Jakintzagaiaren konpetentzia espezifikoak eskuratzeko beharrezkoa izango da ikasleei argazkigintzaren eta ikus-entzunezkoen lengoaiaren bitartez adierazpide-esperientzia ugari esploratzeko aukera emango dieten ikaskuntza-egoerak antolatzea. Egoera horien garapenean konpetentzia espezifikoak batera landuko dira, banan-banan landu ordez, kasu bakoitzean esanguratsuenak diren jarduerak planteatuz. Honela, jakintzak, trebetasunak eta jarrerak elkarrekin lotuta eta progresiboki bereganatuko dira, beren konplexutasunari dagokionez.

Jakintzagai honen xedea da ikasleen eta ikus-entzunezko sorkuntzaren arteko topagune bat ahalbidetzea. Horren bitartez, beste era batera ikusi, antzeztu eta egitera bultzatu nahi dira, bitarteko propioetan eta ikus-entzunezkoak diren erreferentzia kultural eta artistikoetan oinarritutako jarrera sortzaile bat sustatuz. Honela, gure aldiaren ezaugarri nagusia den lengoaiaren emozionalki eta intelektualki inplikatu ditugu ikasleak.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Argazkigintzaren eta ikus-entzunezkoen arloak mundua ezagutzeko eta ulertzeko modu gisa ulertzea, begirada kontziente, jakingura, adeitsu eta kritikoa agertuz arlo horietako narratiba-era ezberdinen aurrean, norberaren iruditeria zabaltzeko eta ikus-entzunezko ondarearen kontserbazioa sustatzeko.

Argazkigintzaren historia eta eboluzioa ezagutzea funtsezkoa da ikus-entzunezko ondarearen legatua formalki ulertu ahal izateko. Horretarako, beharrezkoa da ikus-entzunezko ekoizpenak testuinguruan kokatzea, beren jatorri diren gizartearen ezagutza hobea, toleranteagoa eta adeitsuagoa lortzen baita honela. Ikasleek, alderdi hori landuz, zalantza bakar baten aurrean sortzen diren erantzun alternatiboak eta sortzaileak deskubrituko dituzte, pentsamendu sortzaile eta dibergentearen garapena bultzatuz eta aniztasun kulturala aberastasun-iturri moduan hartuz. Faktore horiek ikaslearen identitate pertsonal eta

kulturala eraikitzen laguntzen dute. Era berean, ikus-entzunezko ondare globala, funtsezko aberastasun kulturala den heinean kontserbatzeak, zaintzeak eta zabaltzeak duen garrantzi handia ulertuko dute. Horrek guztiak, pentsamendu kritikoa eraikitzen laguntzen du.

Ikasleek, egun, mota guztietako argazki-irudi fisiko eta ikus-entzunezko narrazio andana ikusteko aukera dute. Bizigarri bisualak (irudi finkotzat hartuta) bata bestearen atzetik datoz baina ikus entzunezkoak gure garaiaren ezaugarri nagusiak dira (telebista-serie, film, publizitate-iragarki, bideoklip, sare sozialei loturiko formatu berri, telebista-formatuak, etab.). Fenomeno horren aurrean begirada kontziente, kurioso, adeitsu eta kritiko bat agertuz, ikasleek beren diskurtso kritiko eta nortasun artistiko propioa eraikiko dituzte. Honekin batera, terminologia eta hiztegi espezifikoak barneratzeak eta erabiltzeak komunikatze-ko gaitasuna hobetzen laguntzen du.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, KE1, KD1, KPSII1.1, KPSII1.2, HK1, HK3, KAKK1.

2. Aurreiritzirik gabe, argazki-irudi finkoak eta ikus-entzunezko ekoizpenak aztertzea horietan dauden lengoiaia, osagai teknikoak, prozedurak, testuinguruak eta funtzioa ezagutuz, gozamen estetikoak sustatzeko, haien kultura-nortasuna eraikitzeke eta munduari buruzko begirada enpatiko eta tolerante bat garatuz.

Argazki-irudi finkoak eta ikus-entzunezko narrazioak sortzerakoan erabilitako teknikak eta lengoaiak oso anitzak dira. Garrantzitsua da ikasleek teknika eta lengoia horiek barneratzea eta aniztasun hori aberastasun gisa hartzea.

Lengoaiak eta ekoizpenerako eta irudiak manipulatzeko baliabideak (postproduktzio kontzeptua funtsezkoa da zentzu horretan) eta ematen dituzten emaitza desberdinak aztertzeak eta identifikatzeak, argazki-eta ikus-entzunezko mezuak beren konplexutasun osoan ulertzea ahalbidetzen du. Ekoizpen-testuinguruen garrantzian sakontzeaz gain, iritziak, sentimenduak eta sinesteak transmititzeko bide gisa baloratzea ere. Analisi horren eskutik munduaren inguruko behako enpatikoa eraikiko dute, aurreiritzik gabekoa eta tolerantea, adierazpen-askatasunarekiko eta besteon ulertzearekiko errespetua, gozamen estetikoak eta identitate kultural propioaren eraikuntza garatuz.

Aztertutako adibideen artean aniztasun kulturala eta genero-ikuspegia sartu beharko dira, arreta berezia eskainiz emakumezkoek egindako ekoizpen artistikoen azterketari.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, KE1, KD1, KPSII1.1, HK1, HK3, KAKK1, KAKK2.

3. Ikus-entzunezko lengoaiaren teknika, baliabideak eta konbentzioak ezagutzea eta horiekin esperimentatzea, geroz eta autonomia handiagoa agertuz, beharrezko ekipamenduak eta konpetentziak identifikatuz eta hedabide honi loturiko teknologia ezberdinek eskaintzen dituzten aukerak aintzat hartuz, proiektu baten plangintzan eta gauzatzean integratzeko eta erabiltzeko.

Ikus-entzunezko lengoiaia garaikidea definitzen duten ezaugarrietako bat da bere formatuen etenik gabeko mutaziora eta ingurune digitalak ekarri dituen prozedura, tresna eta tekniken biderkatze esponenzialera egokitzeko beharra. Ikasleek ikus-entzunezko lengoaiaren bitartekoak eta konbentzioak ezagutu eta identifikatu behar dituzte. Horretarako, garrantzitsua da aipatuekin esperimentatzea eta berritzea, sortzeko eskaintzen dituzten aukera itzeletan aktiboki sakondu eta ekoizpen-egoera eta -baldintza ezberdinetan era autonomoan jarduten ikasi ahal izateko.

Ikus-entzunezko hizkuntza eta haren teknikak ezagutze horretatik, biak ere ingurune digital horren aukeretan inskribatuak, gaur egun ezin baitira bereizi, ikasleek adierazpen pertsonal baten emaitza diren ikus-entzunezko ekoizpenak sortzeko benetako aukera sortuko da.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM2, KD3, KPSII1.1, KPSII1.2, KPSII5, HK1, KE1, KAKK4.2.

4. Ikus-entzunezko ekoizpena sormenez eta kritikoki erabiltzea, adierazteko bide gisa, norberaren irudia baliabide bezala erabiliz, norbere burua eta bestea onartuz, norberaren ezagutza, norbereganako konfiantza eta enpatia sendotzeko.

Ikus-entzunezko ekoizpen bat burutzea prozesu konplexu baten emaitza da. Prozesu horrek introspektionarako gaitasuna eta pentsamendu eta sentimendu propioak kanporantz proiektatzeko gaitasuna izatea eskatzen du. Horrenbestez, ingurunea ulertzeko gaitasuna, autoezagutza eta enpatia sortzea ezinbestekoak izango dira ikasleentzat, beren garaikideei "hitz egingo dien" ikus-entzunezko lan bat burutu ahal izateko.

Norberaren ezagutza ezinbestekoa da sorkuntza-lanean. Hoberena zein hain gustuko ez duguna bildu, barneratu eta ulertuko duen barrurantzko beharrik gabe ezinezkoa baita lan artistiko esanguratsurik ekoiztea. Ikasleek ulertu behar dute akats bakoitza etorkizuneko arrakasta baterantzko pauso bat dela, nahiz eta arrakasta oso txikia izan, eta arrakasta hori ezingo litzatekeela ulertu akats hori gabe. Eta ulertu behar dute, halaber, norbere burua ezagutzea funtsezko tresna bat dela bide horretan. Bestek ulertzeko atea irekitzen baitu ere eta alderdi hori ezinbestekoa baita besteentzat esanguratsua izango den lan bat egiteko.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, KE1, STEM2, KD2, KPSII1.1, HK1, KAKK3.1, KAKK3.2.

5. Ikus-entzunezko ekoizpenak egitea, bakarka zein taldean, prozesuaren fase ezberdinak diseinatzeko eta teknika egokiak aukeratzeko, beren hartzaileak aintzat hartuz eta iraunkortasun irizpideak aplikatuz, eskaintzen dituzten aukerak baloratzeko, erronkak planteatzeko eta pertsonalitate artistiko zabala eta anitza eraikitzeko.

Ikus-entzunezko lengoaiaren ezaugarri nagusienetako bat "interseksionalitatea" da, arte eszenikoen, arte digitalaren eta antzekoen osagaiak biltzen baititu. Horrexegatik, ikus-entzunezko ekoizpenak egiterakoan ikasleek beste adierazpide-baliabide batzuk erabiltzeko erronkari aurre egin beharko diote, osagai horiek ikus-entzunezko ekoizpenaren ezaugarri den zehazturiko prozesu zehaztu eta ordenatuan sartuz. Ideia sortzen denetik lana burutzen den arte ondoko osagaiak izan beharko dituen prozesu bat garatu beharko da: ordena eta jarraitutasuna; erantzukizunak hartzea; enpatia eta ikuspegi ezberdinak aintzat hartzea; eskaturiko trebezien eta proiektuen beharren arabera hautaketa irizpideak aplikatzea; fase ezberdinak eta proiektuen emaitzak ebaluatzeko estrategiak, etab.

Esperientzia horrek abiatutako proiektuen iraunkortasunari buruzko kezka natural bat ekarriko beharko du berarekin. Ikasleak ikus-entzunezko ekoizpena gerturatze horren ondorioz, ezinbestekoa izango den nortasun artistiko aberatsa eta zabala eraikitzea, eremu horretan obra garrantzitsuak sortzeko.

Gure garaian ikus-entzunezko narrazioari ekiteko aukera itzelak daudenez, oso garrantzitsua da ikasleak ogibide ezberdinak eta horietako bakoitzak beren etorkizuneko garapenerako dakartzaten abaguneak identifikatzeko gai izatea.

Konpetentzia espezifiko hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM3, KD3, KD4, KPSII3.1, KPSII3.2, KPSII5, HK1, EK3, KAKK4.1, KAKK4.2.

6. Ikus-entzunezko ekoizpenak publikoki komunikatzea, ekoizpen-prozesu osoa zein azken emaitza ebaluatuz, ikusleen erreakzioen inguruan era irekian eta adeitsuan hausnartzeko.

Ikus-entzunezko ekoizpenak ez du zentzurik ez bada publikoarengana iristen. Eta bere potentzialtasun guztia, gainera, eraginen bat edo beste izaten duenean lortuko du. Horretarako, ikus-entzunezko lanak zabaltzeko bitarteko ugari gaude. Egun, errazena da Internetek eskaintzen dituen horiek, ez bairik gabe. Erabilitako espazio birtualen arriskuak ebaluatzea, izaera pertsonaleko datuak babesteko neurriak ezagutzea eta jabetza intelektualaren eta egile eskubideen errespetua bermatzea beharrezkoa da.

Baina ezin dira beste aukera batzuk erdeinatu, ezta gutxiagorik ere. Garrantzitsua da ikasleek ahalik eta bide gehien ezagutzea, beren ekoizpenak ahalik eta publikorik zabalenarengana irits daitezen. Horretarako,

rako, beren lanen hartzaileen erreakzioak ebaluatzen ikasi beharko dute, beti ere adeitasunez eta auto-kritika eginaz.

Prozesu horretan ikus-entzunezko produktu mota bakoitzera hoberen egokitzen diren ekoizpen metodoak eta horietako bakoitzarekin publikoarengana nola iristen den zehaztu beharko dute. Halaber, kasu bakoitzean egokiena den zabaltze-kanala erabaki beharko dute.

Konpetentzia espezifikoa hau ondoko deskriptoreei lotzen zaie: HKK1, STEM4, KPSII1.1, KPSII1.2, HK1, HK3, EK3, KAKK4.2.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK.

Ikus-Entzunezko Kultura
1. Konpetentzia espezifikoa.
1.1 Argazkigintza eta ikus-entzunezkoen arloa mundua ezagutzeko eta ulertzeko moduzat jotzea, jakinminez eta adeitasunez hausnartuz beren ezaugarrien eta gizartean duten eginkizunaren inguruan, galdera beraren aurrean sortzen dituzten erantzun alternatiboak aurkituz.
1.2. Argazki-izaerako eta ikus-entzunezko narrazio-modu ezberdinak kritikoki aztertzea, historian zehar egon diren aldaketak aktiboki eta adeitasunez ulertuz eta argudiatuz, hiztegi eta terminologia berezia egokiro erabiliz eta argazkigintzaren eta ikus-entzunezkoen ondareak gizateriarentzako legatu gisa duen garrantzia baloratuz.
2. Konpetentzia espezifikoa.
2.1. Gizarte eta kultura ezberdinetako narrazioak alderatzea, norberaren identitate kultural eta audiobisual propioarekin era arrazoituan eta integratzailean harremanetan jarriz, elkarrekintzak eta partekatutako eraginak ulertuz eta adierazpen-askatasunarekiko eta besteen ulermenarekiko errespetua bultzatuz.
2.2. Aurreiritzirik gabe, argazki-irudi eta ikus-entzunezko ekoizpen ezberdinak aztertzea, lengoaiak eta osagai teknikoak, inguruko testuingurua eta igorri nahi dituzten mezuak identifikatuz, gozamen estetikoak eta munduaren gaineko behako enpatiko eta tolerantzia baloratuz.
3. Konpetentzia espezifikoa.
3.1. ikus-entzunezko produkzioaren prozesuan esperimintatzea eta berritzea, gero eta autonomia handiagoz, sormenez planifikatuz, beharrezko baliabide eta trebetasunak zehaztuz, haien aukeraketa arrazoituz justifikatuz eta haien adierazpen-aukeren ezagutzan sakonduz.
3.2. Ikus-entzunezko ekoizpen sormenez egitea, beharrezkoak diren baliabideak eta trebeziak egokiro eta era berritzailean erabiliz eta alde aurretik landuriko proiektura egokitutako azken emaitza bat bilatuz.
4. Konpetentzia espezifikoa.
4.1. Espresio- eta komunikazio-nahitasun pertsonal eta sortzailea duten ikus-entzunezko proposamenak egitea, akatsa hobetzeko aukeratzat hartuz eta proiektuaren exekuzioan autokritika eta komunikatzeko eta bestea ulertzeko beharra integratuz.
4.2 Norberaren ideiak, iritziak eta sentimenduak islatuko dituzten ikus-entzunezko ekoizpenak egitea aurretiko gai edo arrazoi bat oinarri hartuta, ikus-entzunezko arloaren adierazpidea ingurunea esploratzeko tresna gisa erabiliz.
5. Konpetentzia espezifikoa.
5.1. Ikus-entzunezkoen kulturari loturiko ogibide ezberdinak identifikatzea, eskaintzen dituzten aukerak eta lanerako sorkuntzaren balio erantsia ulertuz, norberaren iritzia era arrazoituan eta adeitsuan adieraziz.
5.2. Ikus-entzunezko ekoizpen iraunkor bat planifikatzea erantzukizunak hartuz, norberaren iritzia era arrazoituan eta adeitasunez adieraziz, planteaturiko erronkak eta kooperazio-lanak emaitza profesional bat lortzeko duen garrantzia ulertuz.
5.3. Bakarka edo taldean, ikus-entzunezko ekoizpen iraunkor bat sortzea, irekia eta kooperazio-izaerakoa, prozesuaren faseak diseinatuz eta teknika egokiak hautatuz, norberaren nortasun artistikoa zabalduko duen emaitza lortuz.
6. Konpetentzia espezifikoa.
6.1. Ikus-entzunezko ekoizpen baten azken emaitza aurkeztea, tresna digitalak era kritiko, seguru eta arduratsuan erabiliz, exekuzio-prozesuaren garapena, izandako zailtasunak, lorturiko aurreratzeak eta azken lorpenen balorazio bat partekatuz.
6.2 Aurkezturiko ikus-entzunezko ekoizpenen harrera era irekian eta adeitasunez aztertzea, iritzi positiboak zein negatiboak aintzat hartuz eta hortik hazkunde artistikorako irakaskuntza ateraz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Ikus-Entzunezko Kultura
A. Orokorrak.
Sorkuntza-pentsamolde dibergente eta kritikoa sendotzea.
Aniztasuna aberastasun kultural eta artistikoaren iturri gisa baloratzea.
kultura eta arte ondarea sustatzea eta babestea.
Ikus-entzunezkoan arloa, gizartea aurreiritzik gabe eta tolerantziaz ulertzeko tresna.
Gozamen estetikoa, ekintzailatza eta berrikuntzaren garrantzia garatzea.
Autoezagutza, autonomia, autokritika, apaltasuna eta besteen ulermena indartzea.
Akatsa, hobetzeko eta ikasteko aukeratzat hartzea.
Ikus-entzunezko kulturari loturiko ogibideak eta beren aukerak identifikatzea..
Erantzukizuna; erabakiak hartzea.
Enpatia eta ikuspegi ezberdinak balorazioa.
Tresna digitalak era kritiko, seguru eta arduratsuan erabiltzeko estrategiak, datuen babesa, jabetza intelektuala eta egile- -eskubideak errespetatuz.
B. Irudia.
Definizioa. Hautemate bisuala. Garapen, eginkizun eta sailkapena.
Sintaxi bisuala eta irudiaren osagaiak.
Plano eta irudiaren arteko oreka. Osagai dinamikoak. Tamaina, formatu, eskala eta proportzioa.
C. Argazkigintzaren eta ikus-entzunezkoaren historia: Daguerretik errealitate birtualera. Balioztatze estetikoa eta analisi formala.
Argazkigintzaren eta zinematografoaren jatorria: aitzindariak teknologia-aurrerapenetan eta bi baliabideetako lengoiaia-for- men zehaztean.
Korrante historikoak argazkigintzan eta zinemagintzan eta ordezkariak nagusienak.
Aniztasuna egungo eta iraganeko argazkigintza eta ikus-entzunezko adierazpenetan. Ohiko komunikabideak eta Internet. Irakurketa eta azterketa konparatiboa, testuinguru historikoa aintzat hartuz.
Ikus-entzunezko formatuak: fikziozko laburmetraia, ertain eta film luzeak, dokumental labur, ertain eta luzeak, film-saiakera, telebista-formatuak, bideoklip, fashion film, spot, hezkuntza-bideak, korporazio eta erakundeetarako bideoak, sare sozialei loturiko formatuak, etab. Forma-alderdi nagusienak.
D. Argazki-irudiaren eta ikus-entzunezko lengoaiaren osagai formalak eta adierazteko gaitasuna.
Plano (eskala: adierazteko balioa) eta hartualdia, kameraren angeluak eta mugimenduak.
Erakuste, fokuratze, eremu-sakonera, eremu eta eremutik kanpo.
Argien inguruko oinarrizko kontzeptuak.
Irudi finkorako eta irudi mugikorrerako konposizioa.
Kolorearen sinbologia eta psikologia. Zinemagile eta argazkilari handiek kolorea nola erabili zuten ikasteko estrategiak.
Moldaketa digitala.
Ikus-entzunezko irudiaren eginkizunak.
E. Ikus-entzunezko adierazpide eta narratiba.
Literatura-gidoia. Egiteko faseak. Eszena eta sekuentzia dramatikoa. Eskaleta.
Gidoi teknikoa, <i>storyboarda</i> .
Eszenaratzea: kokapenak, dekoratuak (bolometrikoak eta birtualak), karakterizazioa, interpretazioa, argiak, mugimendua.
Soinu-banda: soinu-ikuspegia eta adierazpide-aukerak.
Muntaia eta postprodukzioa. Bilakaera eta gramatika.
Telebistaren eta publizitatearen lengoaiak.

Ikus-Entzunezko Kultura
F. Ikus-entzunezko ekoizpena. Teknikak eta prozedurak.
Lan-taldeak ikus-entzunezko ekoizpenean: zuzendaritza, ekoizpena, kamera/argazkia, soinua, arte, postprodukzioa.
Ikus-entzunezko ekoizpenean zereginak banatzeko estrategiak: beharrezko trebetasunetan oinarritako hautaketa-irizpideak.
Lan-faseak: aurreprodukzio, filmatze eta postprodukzioa.
Ikus-entzunezko teknikak, tresnak eta konbentzioak aukeratzeko estrategiak.
Bitarteko teknikoak errealizatorako: kamera eta osagarriak, mikrofonoak, argientzako ekipamendua.
Soinu-grabazioa. Sinkroniko eta birsortua.
Edizio ez linealerako softwareen hastapenak.
Ikus-entzunezko edukiak zabaltzeko estrategiak: sare sozialak, merkataritza-aretoak, erakusketa espazio alternatiboak, zinemagintza jaialdiak (online zein aurrez aurrekoak), etab.
Ikus-entzunezko ekoizpenak ebaluatzeko teknikak eta estrategiak.

LITERATURA DRAMATIKOA

Literatura Dramatikoa jakintzagaiak Batxilergoko ikasleen funtsezko kompetentzien garapena modu ukaezinean aberasten du, beren kontzientzia artistikoa eta sentsibilitatea zabaltzen baititu, antzerki-generoaren ezaugarri adierazkor, sinboliko, tekniko, estetiko eta soziologikoei lotuta. Era berean, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako literatura-hezkuntzarako jakintzagaietan eta Batxilergoko Euskara eta Literatura, Gaztelania eta Literatura eta Literatura Unibertsaleko jakintzagaietan jarraitutako ibilbidea osatzen du. Hortaz, antzeko printzipio metodologikoak ditu.

Izan ere, literatura-gela gune pribilegiatua da eskolatze osoan zehar jorrotutako bi irakurketa-modalitateak —irakurketa gidatua eta irakurketa autonomoa— garatzeko, bien corpusek bat egin dezaten lagunduz. Aztertzen ari garen kasuan, eta genero dramatikoaren ezaugarriak kontuan hartuta, bi modalitate horiek harrera-kontzeptu zabalago bati irekitzen zaizkio, eta, horren bidez, antzerki-ondararako sarbidea lortzen da, bai irakurketaren bidez, bai ikus-entzunezkoak ikusiz, eszenaratzetara joanez eta ikasleek testu horiek eszenaratzeko proposamen praktiko txikiak eginez. Esparru horiek estuki lotuta daude; izan ere, antzerki-hitza beti pentsatuta dago gune eszeniko batean modu praktikoan esateko, eta hori da ulertzeko modurik onena, eta ez du irakurtzeko soilik izan behar, gainerako literatura-generoekin gertatzen den bezala. Berezitasun hori kontuan hartuta, harrera gidatuaz eta harrera autonomoaz hitz egingo dugu, hala dagokionean. Literaturaren testuartekotasun zabalean barrena egindako ibilbide hau aukera bikaina da literaturaren, idazketaren, egilearen edo idazten den eta irakurtzen den gizarte-denborarekiko erlazioaren zentzuari buruz hausnartzeko. Azkenik, antzerkiaren ikusle izaten ikasteko gaitasuna sustatzen da. Horrez gain, horren garrantzia eta gizarte-kontzientzia sortzeko duen bokatua ulertzeko, hizkuntza espezifikoko batzuen zerbitzura dagoen sorkuntza artistikoa egiaztatu eta baloratzeko, eta, gainera, irakurketa dramatiko oinarritako teknika batzuen praktika esperimentatzeko gaitasuna ere sustatzen da.

Proposatutako ikuspegiak kontzientzia artistiko bat pizten du ikasleengan, eta oso baliagarria da ikasgelatik obra dramatiko bat sortzeko eta interpretatzeko prozesua ulertzeko, eta, neurri handiagoan edo txikiagoan, tradizio literario deritzoguna tradizio ikusgarrian txertatuta dagoela ulertzeko eta baloratzeko. Horri gehitu behar zaio antzerki-generoko obrek pribilegio izugarria dutela, oso egokiak baitira irakurleen komunitatean partekatzen. Obra bat modu partekatuan irakurtzeak hamaika aukera ematen ditu iritziak eta perspektibak trukatzeko, hura osatzen duten alderdiak (gaiak, hizkuntza, pragmatika, etab.) irakurtzen eta ikertzen jarraitzeko, baita hainbat testu sortzeko ere. Irakurketa-prozesuen atzeraelikadura horrek bide aberasgarria eskaintzen du ikasleen nortasuna eratzeko literaturako irakurle eta idazle gisa, antzerki- eta kultura-publiko gisa, baita identitate hori modelatzen duten metodologiak sistematizatzen ere, hizkuntza-komunikaziorako kompetentziaren garapena sustatuz.